

**UCHWAŁA NR 81/XV/25
RADY GMINY NOWA BRZEŹNICA**

z dnia 28 maja 2025 r.

w sprawie przyjęcia "Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Nowa Brzeźnica na lata 2025-2027"

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1465, poz. 1572, poz. 1907, poz. 1940) oraz art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 49) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się "Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Nowa Brzeźnica na lata 2025-2027", stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Nowa Brzeźnica.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Mariusz Taranek

Załącznik do Uchwały Nr 81/XV/25
Rady Gminy Nowa Brzeźnica
z dnia 28 maja 2025 r.

***GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W GMINIE NOWA BRZEŹNICA
NA LATA 2025-2027***

NOWA BRZEŹNICA 2025

SPIS TREŚCI

I. WSTĘP I OGÓLNE ZAŁOŻENIA PROJEKTU.....	3
II. UWARUNKOWANIA PRAWNE PODEJMOWANYCH DZIAŁAŃ.....	4
III. CHARAKTERYSTYKA GMINY NOWA BRZEŹNICA.....	5
IV. ANALIZA SWOT.....	13
V. CELE PROGRAMU.....	15
VI. ADRESACI PROGRAMU.....	15
VII. ZADANIA REALIZOWANE W RAMACH PROGRAMU.....	16
VIII. PRZEWIDYWANE REZULTATY PROGRAMU.....	19
IX. REALIZATORZY PROGRAMU.....	20
X. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA.....	20
XI. MONITORING I EWALUACJA.....	20

I. WSTĘP I OGÓLNE ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Rodzina stanowi integralną część społeczeństwa, jest jego najmniejszą, a zarazem podstawową komórką. To rodzina jest pierwszym i podstawowym środowiskiem wychowawczym dziecka. To tutaj nabywa ono wiedzę o otaczającym je świecie, panujących między ludźmi stosunkach. Uczy się wyrażania swoich uczuć (lęku, obaw, zadowolenia, gniewu) oraz wartościowania, co jest dobre, a co złe. Wychowują się w niej kolejne pokolenia, które w późniejszym okresie swojego życia kreują społeczeństwo. To rodzina kształtuje osobowość młodego pokolenia, postawę społeczną i wyznacza koleje jego losu. Dlatego tak ważne jest zachowanie prawidłowych ról społecznych. Tylko „zdrowa” rodzina jest warunkiem wychowania młodego pokolenia, które będzie miało poczucie własnej wartości, aspiracji, empatii jak również będzie bazą do budowania kolejnej prawidłowo funkcjonującej najmniejszej komórki społecznej.

Rozpad rodziny związany z niewydolnością wychowawczą, zanikaniem poczucia bezpieczeństwa, narastaniem konfliktów powoduje wzrost zjawisk negatywnych, które wymagają ingerencji z zewnątrz angażując przy tym siły i środki społeczne. Długoletnie przebywanie rodziny w sytuacji kryzysowej może spowodować całkowite zerwanie więzi rodzinnych i umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej.

Mając na względzie fakt, że rodzina biologiczna jest najbardziej sprzyjająca dla prawidłowego rozwoju dziecka, należy zadbać o to, aby ono jak najdłużej w niej pozostało. Dlatego należy wspierać rodzinę, aby prawidłowo wykonywała swoje funkcje. Należy podjąć pracę z rodziną w jej najbliższym otoczeniu i w różnorodnych formach środowiskowych bez potrzeby odrywania dziecka od rodziny. Wszelkie działania powinny być prowadzone za zgodą rodziny i jej aktywnym zaangażowaniem, uwzględniając zasadę pomocniczości. Chodzi tutaj o obustronny wysiłek zarówno członków rodziny jak i pracowników instytucji pomocowych. Działania służb i instytucji powołanych do pracy na rzecz dobra rodziny i dziecka powinny być zintegrowane. Musimy pamiętać, iż problemy występujące w rodzinie wielokrotnie są złożone i wymagają interdyscyplinarnej współpracy. Choroba alkoholowa rodziców, przemoc w rodzinie, niewydolność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych, wypadki losowe to główne i najczęściej spotykane problemy dezorganizujące życie rodzin. Organizowane wszechstronne formy wsparcia na rzecz rodziny problemowej należy docenić i ciągle udoskonalać. Zamiast zastępować i wyręczać rodzinę w wypełnianiu jej roli, należy ją przede wszystkim wspierać, wspomagać, aby przywrócić jej prawidłowe funkcjonowanie. Wsparcie rodziny powinno być rozpoczęte jak najwcześniej i mieć charakter profilaktyczny. Główną

zasadą powinna być zasada pomocniczości. Działania przyniosą najlepszy efekt tylko wtedy, gdy będą odbywać się za zgodą rodziny i z jej aktywnym udziałem. Praca z rodziną powinna być prowadzona przez odpowiednio przygotowaną kadrę, winna być kompleksowa i obiektywna. System wsparcia powinien obejmować zarówno rodziny biologiczne jak również zastępcze. Gdy zaistnieje konieczność umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej, podstawowym celem pracy z rodziną biologiczną będzie jak najszybszy powrót dziecka z powrotem do rodziny. Wszelkie działania wspierające w utrzymaniu pełnej rodziny są również ważne ze względów społecznych i ekonomicznych, konieczne z uwagi na obniżenie kosztów związanych z pobytem dziecka w rodzinie lub instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Pozostawienie rodzin dysfunkcyjnych bez fachowego wsparcia i różnorodnej pomocy specjalistycznej spowoduje wzrost zjawiska dalszej degradacji rodzin i skutkować będzie różnorodnymi konsekwencjami, którymi najbardziej zagrożone będą dzieci. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowanie wartości i norm związanych z ich wychowaniem.

Aby móc kompleksowo wspierać rodziny należało stworzyć 3-letni gminny program wspierania rodziny, którego realizacja należy do zadań własnych gminy, zgodnie z art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz.U z 2025 r. poz. 49.). Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Nowa Brzeźnica na lata 2025-2027 jest zatem kolejnym strategicznym dokumentem Gminy Nowa Brzeźnica opracowanym w celu realizowania przez wspólnotę samorządową konstytucyjnej zasady udzielania szczególnej pomocy rodzinie i dziecku.

II.UWARUNKOWANIA PRAWNE PODEJMOWANYCH DZIAŁAŃ

Zapisy Programu Wspierania Rodziny w Gminie Nowa Brzeźnica na lata 2025-2027 są odzwierciedleniem standardów i norm prawa wynikających z ustawodawstwa krajowego, znajdujących się m.in. w:

- Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.,
- ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- ustawie z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
- ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
- ustawie z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny,
- ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych,

- ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- ustawie z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy,
- ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- ustawie z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich,
- ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty ,
- ustawie z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3.

III.CHARAKTERYSTYKA GMINY NOWA BRZEŹNICA

Gmina Nowa Brzeźnica to gmina wiejska, znajdująca się w południowej części województwa łódzkiego leżąca w powiecie pajęczańskim. Gmina Nowa Brzeźnica graniczy z gminami: Pajęczno, Strzelce Wielkie, Ładzice, Kruszyna, Miedźno, Popów i Mykanów. Siedzibą gminy jest Nowa Brzeźnica. Powierzchnia gminy Nowa Brzeźnica wynosi 135,2 km², co stanowi 16,81% powierzchni powiatu, 0,74 % powierzchni województwa. Gęstość zaludnienia w gminie wynosi 36 osób, w powiecie 64,6 osób, w województwie 136,6 osób.

Gmina Nowa Brzeźnica jest gminą wiejską, o charakterze typowo rolniczym, dominuje rolnictwo i leśnictwo, uzupełnieniem jest rekreacja i wypoczynek. Gmina Nowa Brzeźnica stanowi wspólnotę samorządową składającą się z 15 sołectw: Dubidze, Dubidze Kolonia, Dworszowice Kościelne, Dworszowice Kościelne Kolonia, Konstantynów, Kruplin, Kuźnica, Łązek, Nowa Brzeźnica, Prusicko, Stara Brzeźnica Osada, Stara Brzeźnica Wieś, Trzebca, Ważne Młyny, Wólka Prusicka.

Gminę Nowa Brzeźnica w 2024 roku zamieszkiwało ogółem 4286 osób. Spośród ogółu mieszkańców, według danych Ewidencji Ludności 2142 stanowiły kobiety, a 2144 mężczyźni. Charakterystykę ludności według grup wiekowych na obszarze Gminy Nowa Brzeźnica ukazuje poniższe zestawienie – dane za 2024 rok.

Tabela 1 Liczba osób z terenu gminy Nowa Brzeźnica w poszczególnych przedziałach wiekowych w 2024 roku

Przedział wiekowy	Liczba osób
0-2	86
3-6	154
7-12	228
13-17	205
18	48
19-65	1413 mężczyźni
19-60	1161 kobiet
powyżej 65	357 mężczyzn
powyżej 60	634 kobiet
razem	4286

Źródło: Dane Ewidencji Ludności Gminy Nowa Brzeźnica za 2024 rok.

Analiza przedziałów wiekowych ludności Gminy Nowa Brzeźnica pozwala na stwierdzenie, iż najliczniej reprezentowane grupy stanowią mężczyźni w wieku 19-65 lat oraz kobiety w wieku 19-60 lat- tj. 2574 osoby. Są to osoby w wieku produkcyjnym, co można uznać za pozytywny czynnik w trendzie demograficznym gminy (osoby te stanowią 63,27% ogółu mieszkańców gminy). Odzwierciedleniem natomiast ogólnopolskiego trendu starzenia się społeczeństwa jest fakt zamieszkiwania na terenie gminy 991 osób w wieku poprodukcyjnym, co stanowi ponad 23,13 % mieszkańców gminy.

Od kilku lat obserwuje się na terenie Gminy Nowa Brzeźnica , jak i zresztą w całym kraju starzenie się społeczeństwa , czyli stały, systematyczny wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym w stosunku do osób w wieku 18 - 60 r. życia, co przy przedłużającej się średniej długości życia i co za tym idzie, zwiększaniu się liczby osób starszych wymagających pomocy w codziennej egzystencji, powoduje zwiększone zapotrzebowanie na niektóre formy pomocy.

Dla określenia zadań Gminnego Programu Wsparcia Rodziny niezbędna jest analiza danych o osobach i rodzinach z terenu gminy Nowa Brzeźnica objętych wsparciem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowej Brzeźnicy. Z analizy danych sprawozdawczych oraz diagnozy środowiska lokalnego przeprowadzonej przez tutejszy GOPS wynika, że niezbędne jest podejmowanie różnorodnych działań wspierających rodziny. Na dzień 31.12.2024 roku wsparciem GOPS w Nowej Brzeźnicy było objętych 67 rodzin (w 2023 roku 74 rodziny, w 2022 roku 80 rodzin). Główne powody udzielania pomocy przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2 Najczęstsze powody przyznawania pomocy społecznej w gminie Nowa Brzeźnica w latach 2022-2024

Powód przyznania pomocy	Liczba rodzin		
	2022	2023	2024
Ubóstwo	10	11	8
Sieroctwo	0	0	0
Bezdomność	2	2	2
Potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietność	8	6	13
Bezrobocie	38	33	31
Niepełnosprawność	26	23	25
Długotrwała choroba	26	21	17
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	0	0	0
Przemoc w rodzinie	0	0	0
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0
Alkoholizm	9	6	7
Narkomania	1	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	0	0	1
Zdarzenie losowe	0	1	0
Klęska żywiołowa lub ekologiczna	1	0	0

Źródło: opracowanie własne- dane GOPS w Nowej Brzeźnicy

W gminie Nowa Brzeźnica obserwuje się zatem takie problemy jak bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, wielodzietność, ubóstwo i alkoholizm. Na uwagę zasługuje fakt, iż na przestrzeni ostatnich trzech lat nie występował problem bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Podkreślić należy również, że problem ubóstwa nie jest już głównym powodem zwracania się o pomoc do GOPS. Na przestrzeni lat 2022-2024 liczba rodzin oraz osób, którym udzielono pomocy w Gminie ulegała niewielkim wahaniom, jednak porównując z latami wcześniejszymi można stwierdzić, iż liczba rodzin i osób objętych pomocą obniżyła się. Ma na to wpływ praca socjalna prowadzona przez pracowników socjalnych w kierunku usamodzielnienia się rodzin, jak również wprowadzone programy socjalne wspierające każdą z rodzin wychowujących dzieci.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowej Brzeźnicy realizuje również zadania wynikające z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W ramach tego zadania jest możliwość zatrudniania asystenta rodziny, który jest przydzielany rodzinom, które wymagają szerszego wsparcia i monitoringu aniżeli pomoc oferowana w ramach pracy socjalnej świadczonej przez pracowników socjalnych. Rodziny, które wymagają wsparcia tą formą pomocy typowane są przez pracowników socjalnych lub są zobowiązane do pracy z asystentem przez sąd. Praca asystenta rodziny służy udzielaniu rodzinie wszechstronnej pomocy tak, aby mogła ona poradzić sobie z trudnościami i w wystarczającym zakresie realizować zadania wynikające z funkcji rodziny. Wsparcie asystentów rodziny jest formą przeciwdziałania takim zjawiskom pojawiającym się na gruncie życia rodzinnego, które obligują służby do umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej. Zdarzają się jednak sytuacje, w których pomimo wykorzystania przez gminę wszystkich dostępnych i możliwych środków wsparcia rodziny, nie udaje się przywrócić jej prawidłowego funkcjonowania i zachodzi konieczność umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej. Piecza zastępcza może być sprawowana w formie rodzinnej w rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka lub też instytucjonalnej w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Gmina ponosiła odpłatność za pobyt 2 dzieci w pieczy zastępczej w 2024 roku: koszt zadania wyniósł 774,24 zł.

W Ośrodku do 2018 roku zatrudniony był asystent rodziny, wsparciem którego objęte były rodziny przeżywające trudności opiekuńczo-wychowawcze. Praca asystenta koncentrowała się głównie na budowaniu prawidłowego wzorca rodzica, wzmacnianiu kompetencji rodziców, egzekwowaniu obowiązku szkolnego, pomocy w budowaniu prawidłowych relacji między członkami rodziny, pomocy w załatwianiu spraw w urzędach i instytucjach, organizowaniu dostępu do specjalistycznego wsparcia, doradztwie

w prowadzeniu gospodarstwa domowego, pomocy w wyrobieniu nawyków higienicznych i utrzymaniu czystości w najbliższym otoczeniu. Asystent rodziny uczestniczył w szkoleniach podnoszących jego kwalifikacje. Od 2019 roku w gminie nie ma zatrudnionego asystenta rodziny z uwagi na brak osób chętnych na podjęcie pracy na tym stanowisku. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej powielał ogłoszenie o naborze oraz kontaktował się z Powiatowym Urzędem Pracy w Pajęcznie w celu uzyskania informacji o osobach spełniających kryteria pozwalające na zatrudnienie na wyżej wymienionym stanowisku. Podkreślić jednak należy, że w budżecie Ośrodka corocznie są zabezpieczone środki finansowe na ten cel.

Na terenie gminy Nowa Brzeźnica nie działają rodziny wspierające to znaczy takie, których zadaniem jest udzielanie pomocy rodzinie w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych, m.in. poprzez udzielanie wskazówek dotyczących sprawowania opieki i wychowania dzieci, kształtowania i wypełniania podstawowych ról społecznych, organizacji czasu rodziny, pomocy w nauce, racjonalnego prowadzenia budżetu domowego oraz prowadzenia gospodarstwa domowego. Nie ma też placówek wsparcia dziennego dla dzieci. W zakresie poprawy sytuacji dzieci i młodzieży w środowisku lokalnym istotną rolę odgrywają placówki oświatowe, które realizują szereg działań edukacyjnych, wychowawczych i profilaktycznych. Gmina zapewnia zatem rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych pomoc w opiece i wychowaniu dziecka poprzez działalność placówek oświatowych, w tym: przedszkoli, szkół, świetlic szkolnych i wiejskich, klubiku dziecięcego „Bajkowa Dolina”, Gminnej Biblioteki Publicznej oraz hali sportowej, gdzie dzieci mogą spędzać czas wolny podczas ferii, wakacji, po zajęciach lekcyjnych. Rodziny w trudnych sytuacjach finansowych były objęte wsparciem ze strony tutejszego Ośrodka Pomocy Społecznej w formie zasiłków finansowych, posiłków dla dzieci, żywności z POPŻ. Na terenie gminy funkcjonują następujące placówki oświatowe:

1. Zespół Szkolno-Przedszkolny w Nowej Brzeźnicy, w skład którego wchodzi:

- Szkoła Podstawowa w Nowej Brzeźnicy,
- Szkoła Podstawowa w Dworszowicach Kościelnych
- Przedszkole w Nowej Brzeźnicy,
- Przedszkole w Dworszowicach Kościelnych,
- Przedszkole w Dubidzach,
- Przedszkole w Prusicku

2. Klub Dziecięcy „Bajkowa Dolina”.

Gmina zapewnia rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych dostęp do bezpłatnej pomocy specjalistycznej. Rodziny

w trudnych sytuacjach życiowych są informowane o możliwości skorzystania z bezpłatnej pomocy prawnej udzielanej przez radcę prawnego zatrudnionego w Urzędzie Gminy w Nowej Brzeźnicy, z pomocy psychologicznej oraz pedagogicznej w Powiatowej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Pajęcznie oraz z pomocy pedagogicznej w każdej ze szkół na terenie gminy, z pomocy terapeuty uzależnień w Poradni Leczenia Uzależnień w Pajęcznie. Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych mają również możliwość skorzystania z porad pracowników socjalnych w ramach pracy socjalnej.

Pracownicy socjalni zatrudnieni w GOPS w Nowej Brzeźnicy w ramach wykonywania swoich obowiązków zawodowych sprawują bieżący monitoring rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji rodzicielskich w różnorodny sposób, w szczególności pomagają w rozwiązywaniu dominujących problemów wychowawczych, ukierunkowują rodziców przy rozwiązywaniu trudności wynikających ze sprawowania opieki nad dziećmi, motywują członków rodziny do aktywności zawodowej. Wizytują środowisko, co najmniej raz w miesiącu, z każdej wizyty sporządzona jest notatka służbowa. W zależności od występującego problemu monitoring prowadzony jest we współpracy z przedstawicielami odpowiednich służb.

Przy realizacji zadań gminy z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej gmina współpracuje z:

- placówkami oświatowymi w zakresie problemów opiekuńczo-wychowawczych występujących w rodzinach,
- kuratorami sądowymi w rodzinach, które mają nadzór kuratora głównie w zakresie sprawowania opieki nad dziećmi,
- policją w przypadkach podejrzenia występowania przemocy domowej i w działaniach interwencyjnych,
- służbą zdrowia w zakresie problemów zdrowotnych w rodzinach,
- Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w przypadkach wystąpienia problemów alkoholowych,
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Pajęcznie w przypadku rodzin biologicznych, zastępczych oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.

W gminie Nowa Brzeźnica realizowany był rządowy program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 oraz program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028. W 2024 roku liczba osób objętych programem wyniosła 55 osób, w tym 21 dzieci. Świadczenie pieniężne w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności w 2024 roku otrzymało

20 rodzin. Koszt programu ogółem to 29 424,00 zł. Dane dotyczące liczby osób objętych Programami w latach 2022-2024 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 3 Liczba osób objętych programem „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w latach 2022-2024.

Rok	2022	2023	2024
Rzeczywista liczba osób objętych programem w tym :	63	62	55
- liczba dzieci	23	17	21

Źródło: opracowanie własne- dane GOPS w Nowej Brzeźnicy

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowej Brzeźnicy zajmuje się także realizacją świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz świadczenia wychowawczego (również w ramach koordynacji w 2023 i 2024 roku). W gminie Nowa Brzeźnica na przełomie lat 2022-2024 sytuacja rodzin otrzymujących wyżej wymienione świadczenia przedstawia się następująco:

Tabela 4 Świadczenia na rzecz rodzin i dzieci wypłacane przez GOPS w latach 2022-2024

Rok	2022	2023	2024
Liczba dzieci , na które rodziny pobierały zasiłki rodzinne i dodatki do zasiłków rodzinnych	216	166	137
Liczba rodzin , które otrzymały jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka	25	14	14
Liczba dzieci pobierających fundusz alimentacyjny	27	17	15
Liczba dzieci pobierających świadczenie wychowawcze	743	3	4

Źródło: opracowanie własne- dane GOPS w Nowej Brzeźnicy

W analizowanym okresie dostrzegalna jest tendencja spadkowa w zakresie liczby rodzin/dzieci korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z przysługującymi dodatkami. W 2024 roku zasiłki rodzinne były wypłacane na 137 dzieci, czyli o 79 dzieci mniej niż w 2022 roku. W przypadku, gdy jeden z rodziców uchyla się od płacenia alimentów na rzecz dzieci, obowiązek ten jest

realizowany poprzez wypłatę świadczeń z funduszu alimentacyjnego. W roku 2024 z omawianych świadczeń skorzystało 15 osób, a na ten cel przeznaczono 93 351,39 zł. Pomimo, że zmalała liczba osób uprawnionych do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, koszty zadania zostały na tym samym poziomie, co spowodowane było podwyżką maksymalnej kwoty jaka może być wypłacana z funduszu alimentacyjnego (z 500,00 zł do 1000,00 zł).

Od czerwca 2022 roku świadczenie wychowawcze realizowane jest przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Dane wykazane w tabeli nr 4 prezentują liczbę dzieci, którym wypłacano świadczenie do maja 2022 roku oraz liczbę dzieci, którym wypłacono świadczenie wychowawcze w latach kolejnych w ramach przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Gmina Nowa Brzeźnica realizuje również wypłatę stypendiów szkolnych. Jest to pomoc materialna o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie gminy Nowa Brzeźnica, jeżeli w rodzinie miesięczna wysokość dochodu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty, o której mowa w art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Pomoc przyznaje się w szczególności, gdy w rodzinie występuje: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, alkoholizm, rodzina niepełna. Stypendium szkolne przyznaje się na czas trwania nauki w danym roku szkolnym. Uczniowie, którzy przejściowo znajdują się w trudnej sytuacji materialnej z powodu zdarzenia losowego mogą ubiegać się o zasiłek szkolny. Liczbę rodzin korzystających z ww. wsparcia przedstawia tabela numer 5.

Tabela 5 Liczba uczniów pobierających stypendia szkole w latach 2022-2024

Rok	2022	2023	2024
Liczba uczniów pobierających stypendia szkolne	21	11	21

Źródło: opracowanie własne- dane Urzędu Gminy w Nowej Brzeźnicy

Zasiłek szkolny w latach 2022-2024 nie był wypłacany.

W gminie Nowa Brzeźnica realizowany jest także rządowy program dla rodzin wielodzietnych. Koordynacją jego realizacji zajmuje się Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, który wydaje uprawnionym Karty Dużej Rodziny. W 2022 roku wydano 48 kart, w 2023 roku 93 karty, w 2024 roku 40 kart.

W gminie Nowa Brzeźnica od 2011 roku działa Zespół Interdyscyplinarny do spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej, którego głównym celem jest efektywna współpraca z instytucjami i organizacjami na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy domowej, w tym

poprzez prowadzenie procedury Niebieskiej Karty. Dane o liczbie prowadzonych Niebieskich Kart w gminie Nowa Brzeźnica w latach 2022-2024 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 6. Liczba założonych Niebieskich Kart na terenie gminy Nowa Brzeźnica w latach 2022-2024

Rok	2022	2023	2024
Liczba Niebieskich Kart	4	9	7

Źródło: opracowanie własne – dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowej Brzeźnicy

Z danych GOPS w Nowej Brzeźnicy wynika, że Niebieskie Karty zakładane są przez Policję. Ani razu procedury nie uruchomiła Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówka oświatowa czy służba zdrowia oraz Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Dane dotyczące liczby sporządzonych Niebieskich Kart nie oddają w pełni obrazu zjawiska. Bardzo często pomimo, że dochodzi do sytuacji przemocy nie jest ona nigdzie zgłaszana. Może to być wynikiem strachu, wstydu i brakiem wiary w to, że można temu zapobiec.

Zidentyfikowanie problemów społecznych mieszkańców gminy Nowa Brzeźnica oraz analiza danych pozwoli na określenie kierunków działań i priorytetów do realizacji na najbliższe trzy lata. Program służyć będzie Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Nowej Brzeźnicy jako podstawa wskazująca kierunki działań i realizacji zadań, które wynikają z obowiązującego prawa i potrzeb społeczności lokalnej.

IV. ANALIZA SWOT

Analiza strategiczna Programu Wspierania Rodziny w Gminie Nowa Brzeźnica opracowanego na lata 2025–2027 ujawnia mocne i słabe strony projektu, a także szanse i zagrożenia. Analiza SWOT jest oceną możliwości realizacji programu, w którym uwzględnia się dostępne zasoby, dysponowanie którymi pozwoli na zaproponowanie i zrealizowanie oferty wsparcia dla rodzin, a także jest możliwością oszacowania ograniczeń w realizacji Programu.

Mocne strony	Szanse
- poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym, - wyspecjalizowana kadra pracowników pomocy społecznej,	- dalszy rozwój współpracy pracowników socjalnych z innymi instytucjami, - wzrost umiejętności korzystania przez rodziny z różnych form wsparcia,

- dobra znajomość środowiska lokalnego przez pracowników OPS, oświaty, policji, - współdziałanie instytucji pracujących na rzecz dziecka i rodziny, - otwartość na współpracę ze środowiskiem lokalnym, - wypłacanie świadczeń pieniężnych oraz udzielanie świadczeń niepieniężnych, - wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, - efektywne prowadzenie pracy socjalnej przez pracowników socjalnych, - realizacja programów osłonowych i profilaktycznych, - zabezpieczenie niezbędnych środków na rzecz realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny - funkcjonowanie na terenie Gminy Zespołu Interdyscyplinarnego, - ogólnie dostępna oferta pomocy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, - współpraca z innymi placówkami : szkoły, PCPR, kuratorzy, Komenda Powiatowa Policji, służba zdrowia, - realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, - ogólnopolska Karta Dużej Rodziny.	- możliwość pozyskania środków finansowych z zewnątrz, - polityka państwa przyjazna rodzinom, - tworzenie nowych form pracy z rodziną, - podnoszenie kompetencji osób pracujących z rodzinami, - zmniejszenie społecznego przyzwolenia na stosowanie przemocy w rodzinie, - kierowanie pomocy do konkretnych adresatów.
Słabe strony - bierna postawa rodzin wobec problemów występujących w rodzinie, niechęć do nawiązywania współpracy z placówkami niosącymi pomoc w tym zakresie, - utrudniony dostęp do poradnictwa specjalistycznego, - uzależnienie rodzin od pomocy społecznej, długoterminowe korzystanie ze świadczeń finansowych i niefinansowych form pomocy społecznej, - wyuczona bezradność i roszczeniowość, brak współpracy ze strony rodzin w zakresie rozwiązywania problemów, - zjawisko alkoholizmu i przemocy w rodzinie - brak na terenie Gminy ośrodków wsparcia dziennego, organizacji pozarządowych realizujących programy i projekty z zakresu wspierania rodziny, - brak mieszkań chronionych i socjalnych,	Zagrożenia - trudności we wczesnym zdiagnozowaniu rodzin przeżywających trudności opiekuńczo -wychowawcze, - zanik więzi i wartości rodzinnych, - bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych rodzin, - konsumpcyjny styl życia, - złożoność problemów rodzinnych, - wypalenie zawodowe pracowników, - zrzucanie na GOPS odpowiedzialności za pojawiające się na terenie gminy niepokojące dysfunkcje w rodzinach, - postrzeganie GOPS-u jako instytucji udzielającej jedynie pomocy finansowej, - zagrażające i aspołeczne formy spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież, - uzależnienie rodzin od pomocy społecznej.

- brak Punktu Konsultacyjnego i fachowej pomocy psychologa, - brak zatrudnionego asystenta rodziny.	
--	--

Powyższa analiza SWOT została oparta o stan wiedzy i doświadczenie pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowej Brzeźnicy. Monitoring spraw związanych z pomocą społeczną, znajomość występowania problemów i tematyki związanej z szeroko rozumianą polityką społeczną, pozwoliła na przedstawienie w analizie słabych mocnych stron oraz szans i zagrożeń.

V. CELE PROGRAMU

Cel główny to kluczowe zagadnienie, na którym opiera się Program, cele szczegółowe doprecyzowują w jakich konkretnych zagadnieniach będzie odbywać się realizacja celu głównego.

Cel główny: Rozwijanie systemu wsparcia rodzin z terenu Gminy Nowa Brzeźnica przejawiających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych

Cele szczegółowe:

1. Wspieranie funkcjonowania rodziny oraz warunków rozwoju dziecka w środowisku rodzinnym.
2. Zapewnienie rodzinom i dzieciom bezpieczeństwa socjalnego.
3. Wzmacnianie kształtowania prawidłowego modelu rodziny.
4. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.
5. Prowadzenie działań profilaktycznych oraz wzmacnianie kadr.

VI. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami Programu są rodziny zamieszkałe na terenie Gminy Nowa Brzeźnica:

- rodziny bezradne w sprawach opiekuńczo-wychowawczych,
- rodziny w kryzysie,
- rodziny dysfunkcyjne,
- rodziny zagrożone wykluczeniem społecznym,
- mieszkańcy gminy oraz instytucje działające na rzecz dziecka i rodziny.

Zadaniem Programu jest objęcie różnymi formami wsparcia rodzin wymagających wsparcia i profilaktyki, tzn.: objęcie wsparciem ogółu rodzin z dziećmi celem wzmocnienia potencjału rodzin Gminy Nowa Brzeźnica.

Rodzina jako naturalne środowisko rozwoju dziecka, przeżywając trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci, wymaga wsparcia dla dobra nie tylko dzieci, ale też wszystkich jej

członków. Przywrócenie prawidłowego funkcjonowania rodzin jest też największym zyskiem dla społeczności lokalnej.

VII. ZADANIA REALIZOWANE W RAMACH PROGRAMU

Zadania zaplanowane do wykonania w ramach Programu Wspierania Rodziny w Gminie Nowa Brzeźnica na lata 2025-2027 zostały przedstawione w poniższej tabeli.

Cel szczegółowy I: Wspieranie funkcjonowania rodziny oraz warunków rozwoju dziecka w środowisku rodzinnym.

ZADANIA	REALIZATORZY/ PARTNERZY	PLANOWANY TERMIN REALIZACJI	WSKAŹNIKI	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
Prowadzenie monitoringu sytuacji rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	2025-2027	Liczba monitorowanych rodzin.	Środki własne
Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny w tym z ustawy „Za życiem”	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Gminy	2025-2027	Liczba asystentów w stosunku do liczby wspieranych rodzin	Środki własne
Działania edukacyjne mające na celu ograniczenie przemocy domowej	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny	2025-2027	Liczba osób objętych działaniami edukacyjnymi w stosunku do toczących się postępowań	Środki własne realizatorów
Monitorowanie rodzin borykających się z problemami uzależnienia, motywowanie do podjęcia terapii	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	2025-2027	Liczba osób, które podjęły terapię w stosunku do liczby osób uzależnionych	Środki własne realizatorów

Cel szczegółowy II. Zapewnienie rodzinom i dzieciom bezpieczeństwa socjalnego.

ZADANIA	REALIZATORZY/ PARTNERZY	PLANOWANY TERMIN REALIZACJI	WSKAŹNIKI	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
Udzielenie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom przeżywającym trudności	GOPS, Urząd Gminy	2025-2027	Liczba rodzin/osób objętych pomocą	Środki własne, środki zewnętrzne
Realizacja rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu”	GOPS, Gmina, Szkoły, Przedszkola	2025-2027	Liczba dożywianych dzieci w stosunku do złożonych wniosków	Środki własne, środki zewnętrzne
Udział w programie „Fundusze Europejskie Pomoc Żywnościowa” 2021-2027	GOPS,	2025-2027	Liczba rodzin/osób otrzymujących żywność	Środki zewnętrzne
Współfinansowanie pobytu dzieci z terenu Gminy Nowa Brzeźnica w pieczy zastępczej	Gmina, GOPS, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	2025-2027	Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej	Środki własne realizatorów
Realizacja świadczeń rodzinnych, programów osłonowych i rządowych	GOPS	2025-2027	Liczba rodzin/osób objętych pomocą	Środki własne realizatorów, środki zewnętrzne

Cel szczegółowy III: Wzmacnianie kształtowania prawidłowego modelu rodziny.

ZADANIA	REALIZATORZY/ PARTNERZY	PLANOWANY TERMIN REALIZACJI	WSKAŹNIKI	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
Wspieranie działań sprzyjających kształtowaniu u dzieci i młodzieży postaw tolerancji, akceptacji	Placówki oświatowe	2025-2027	Liczba programów i działań	Środki własne
Motywowanie i kierowanie członków rodzin do podjęcia terapii w zakresie uzależnień	GOPS, GKRPA, Zespół Interdyscyplinarny	2025-2027	Liczba skierowanych osób	Środki własne realizatorów

Zapewnienie wsparcia asystenta rodziny oraz stały monitoring jakości życia dzieci i młodzieży z rodzin korzystających z pomocy społecznej	GOPS	2025-2027	Liczba korzystających ze wsparcia asystenta rodziny, liczba rodzin objętych pomocą społeczną	Środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
Praca z rodziną dotkniętą przemocą oraz kierowanie do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych	GOPS, Zespół Interdyscyplinarny, GKRPA	2025-2027	Liczba skierowań, liczba NK	Środki własne realizatorów, środki zewnętrzne

Cel szczegółowy IV: Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.

ZADANIA	REALIZATORZY/ PARTNERZY	PLANOWANY TERMIN REALIZACJI	WSKAŹNIKI	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
Współpraca ze szkołami w zakresie rozwiązywania problemów wychowawczych	GOPS, Szkoły	2025-2027	Liczba dzieci sprawiających trudności wychowawcze biorących udział w spotkaniach z pedagogiem szkolnym	Środki własne realizatorów
Wspieranie dzieci z rodzin nie posiadających możliwości finansowych w rozwijaniu uzdolnień	GOPS, Urząd Gminy, Szkoły	2025-2027	Liczba dzieci biorących udział w zajęciach rozwijających ich zainteresowania, liczba działających kółek zainteresowań do liczby zaplanowanych	Środki własne realizatorów
Rozwój i wzbogacenie istniejących programów profilaktycznych i edukacyjnych	GOPS, Szkoła, Policja, Urząd Gminy	2025-2027	Liczba realizowanych programów	Środki własne realizatorów
Organizowanie zajęć	GOPS, Szkoły, Gminna Biblioteka	2025-2027	Liczba organizowanych	Środki własne realizatorów

pozaszkolnych i pozalekcyjnych	Publiczna, świetlice wiejskie		zajęć w stosunku do zaplanowanych, liczba dzieci biorących udział w zajęciach dodatkowych	
Uświadomienie rodzicom i opiekunom potrzeb edukacyjnych dzieci i młodzieży	GOPS, Szkoły	2025-2027	Liczba przeprowadzonych pogadanek, udzielonych porad	Środki własne realizatorów

Cel szczegółowy V: Prowadzenie działań profilaktycznych oraz wzmacnianie kadr.

ZADANIA	REALIZATORZY/ PARTNERZY	PLANOWANY TERMIN REALIZACJI	WSKAŹNIKI	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
Udostępnianie ulotek i plakatów dot. przeciwdziałania przemocy domowej	GOPS, Zespół Interdyscyplinarny, Szkoły	2025-2027	Liczba udostępnionych materiałów	Środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
Podnoszenie kwalifikacji kadr poprzez szkolenia i kursy	GOPS, Zespół Interdyscyplinarny, placówki oświatowe	2025-2027	Liczba osób przeszkolonych	Środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
Działanie poradnictwa specjalistycznego, kierowanie do specjalistów	GOPS, Zespół Interdyscyplinarny, GKRPA	2025-2027	Liczba udzielonych porad	Środki własne realizatorów

VIII. PRZEWIDYWANE REZULTATY PROGRAMU

Przewiduje się, że wykonanie zaplanowanych zadań pozwoli na osiągnięcie efektów:

- poprawa funkcjonowania rodzin z trudnościami w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz poprawa sytuacji dziecka w rodzinie;
- integracja działań różnorodnych podmiotów na rzecz wspierania rodziny, w tym stworzenie skutecznego systemu rozwiązywania problemów rodziny;
- zapobieganie wykluczeniu społecznemu rodziny i jej członków;
- podniesienie kompetencji i kwalifikacji kadr.

IX. REALIZATORZY PROGRAMU

Głównym realizatorem Programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowej Brzeźnicy przy współpracy z następującymi instytucjami :

- Urzędem Gminy w Nowej Brzeźnicy,
- Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej,
- Gminną Biblioteką Publiczną w Nowej Brzeźnicy,
- Gminnym Ośrodkiem Zdrowia w Nowej Brzeźnicy,
- placówkami oświatowymi,
- placówkami powiatowymi, w tym PCPR, zwłaszcza w zakresie pracy z rodzinami biologicznymi dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.

X. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Wspierania Rodzin w Gminie Nowa Brzeźnica są:

1. Środki zabezpieczone corocznie w budżecie gminy w Dziale 852 w rozdziałach :
 - 85504 asystent rodziny- środki zabezpieczone na 2025r. - 32 700,00 zł
 - 85508- rodziny zastępcze- środki zabezpieczone na 2025r.- 3 000,00zł,
 - 85205- przeciwdziałanie przemocy domowej- środki zabezpieczone na 2025r. - 4 000,00 zł.
2. Środki zewnętrzne.

XI. MONITORING I EWALUACJA

Program Wspierania Rodziny w Gminie Nowa Brzeźnica będzie podlegał monitoringowi w formie przygotowywania i przedstawiania sprawozdań rocznych. Ewaluacja będzie miała charakter oceny skuteczności podejmowanych działań za pomocą np.: wywiadów środowiskowych, list wypłat zasiłków, list dzieci dożywianych w szkołach i przedszkolach. Pozwoli to na sprawdzenie efektywności przyjętych i planowanych działań. Wskaźniki osiągnięcia poszczególnych celów szczegółowych to dane liczbowe pozyskane w ramach realizacji poszczególnych działań.

Monitoring realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Nowa Brzeźnica na lata 2025-2027 będzie zatem opierał się przede wszystkim na gromadzeniu i analizowaniu danych będących w posiadaniu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowej Brzeźnicy. Dodatkowo pozyskiwane będą informacje od innych instytucji i podmiotów w zakresie wskazanym w Programie. Działania wyznaczone do realizacji będą obszarami podlegającymi

monitorowaniu. Koordynatorem Programu i jednocześnie instytucją wiodącą przy jego realizacji będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowej Brzeźnicy, a bezpośredni nadzór nad realizacją Programu sprawować będzie Kierownik GOPS w Nowej Brzeźnicy. Rezultatem monitoringu będą sprawozdania roczne, o których mowa w art. 179 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Nowa Brzeźnica został opracowany dla potrzeb lokalnej społeczności i realizowany będzie w latach 2025-2027 na terenie Gminy Nowa Brzeźnica. Zakres wyznaczonych celów oraz zadań powstał w oparciu o zasoby instytucjonalne, analizę programów z lat poprzednich oraz ocenę danych m.in. o sytuacji demograficznej i społecznej z ostatnich lat.